

NYHETSBREV MADAGASKAR, mars 2019

Bilde: Hørselshemmede Herman Ndremaholison (til venstre) ledet sin tegnspråktolk Ratsimbazafy Tefiniaina Mampandrisoa til å bli prestekandidat

- Jeg ble ansatt som tegnspråktolk på presteskolen på Atsimoniavoko. Dette skulle få avgjørende betydning for min vei videre. Min hørselshemmede venn på skolebenken på seminaret utfordret meg til å ta en aktiv holdning til teologifaget. I løpet av noen få måneder vokste det frem et kall til å bli prest, og innen det første skoleårets utgang ble jeg innskrevet som teologistudent. Om kort tid er vi begge klare til å bli prester i Den gassisk-lutherske kirke (FLM).

Dette forteller Ratsimbazafy Tefiniaina Mampandrisoa (27), som har fått sin utdanning som tegnspråktolk på kirkens døveskole på Antsirabe. Der lærte han også spesialpedagogikk og psykologi. Nå er han tolk for Herman Ndremaholison (33) på presteseminaret på Atsimoniavoko, samtidig som han selv er registrert som teologistudent.

I FLM er det allerede tre døveprester. Disse har sin tjeneste i tre ulike landsdeler, med utgangspunkt i Antananarivo, Morondava og Antsirabe. Det skrives ny historie når kirken snart også får en hørselshemmet døveprest.

Det Norske Misjonsselskap (NMS) samarbeider med Døvekirken i Norge om å støtte døvepresttjenesten på Madagaskar. De siste årene har kostnadene ved studiet til Herman vært inkludert i dette prosjektet. Nå kan en glede seg over at støtten til utdanning av en ny døveprest gir større resultater enn tenkt. Prosjektet med en målsetting om å utdanne én ny døveprest gir hele to nye døveprester med den nødvendige kompetanse.

Tegnspråktolk Ratsimbazafy sier at han kan tenke seg å jobbe som døveprest i sin hjemby Toamasina når han er ferdig med studiene litt senere i år. Et alternativ er at

han jobber blant hørselshemmede i kombinasjon med å være ordinær menighetsprest.

For hørselshemmede Herman var det en lang prosess frem til at han ble prestestudent. Han hadde i mange år gått på kirkens døveskole i Antananarivo, hvor han også fikk yrkesopplæring innen data. I oppveksten fikk han en god kristen oppdragelse. Men han hadde egentlig ingen planer om å gå inn i en kirkelig tjeneste, før det plutselig skjedde noe som gav livet en ny retning:

- En natt jeg gikk på do, falt jeg stygt. Den alvorlige skaden jeg fikk, førte til at jeg ble utfordret til å gjennomtenke veien videre. Litt etter litt modnet det seg frem et tydelig kall til å bli prest. Det merkelige er at jeg nesten umiddelbart ble frisk da jeg hadde bestemt meg for å begynne på teologistudiet, sier Herman og avlegger et lite vitnesbyrd:

- Selve teologistudiet har styrket og grunnfestet min kristne tro. Kirkehistorie og bibelfag har gitt meg mye. Jeg er nå mere enn noen gang opptatt av å dele troen på Jesus Kristus som frelser med mine hørselshemmede venner.

Herman er ganske åpen og direkte når han forteller om hvordan en kan inkludere og aktivisere de hørselshemmede på en god måte.

- De må ikke presses inn i kulturen til de hørende. Gudstjenester og forkynnelse må tilpasses deres virkelighet. Det er feil å forvente at de skal synge med sine ruskete og falske stemmer. Da er det bedre at de deltar i sangen med tegn og kroppsspråk, understreker han.

Prestestudent Herman gir også et interessant innblikk i de hørselshemmedes forhold til Bibelen:

- Hvis jeg skulle nevne noen bøker i Bibelen som appellerer spesielt til oss hørselshemmede, så må det være Johannes-evangeliet, Høysangen, Salomos ordspråk og Salmenes bok. Alle tekster som har et billedlig og litt konkret innhold, griper tak i oss på en spesiell måte. Vi fascineres når Jesus snakker om seg selv som Vintreet, Livets brød og Det levende vann. Lignelser liker vi også veldig godt.

Hva har vært vanskelig for deg i teologistudiet?

- Jeg klarer ikke å få med meg undervisningen like godt som de hørende. Når jeg kommer hjem til meg selv sent på ettermiddagen, må jeg helst jobbe grundig med notatene for å forstå undervisningen. Ofte er jeg imidlertid trøtt og sliten når jeg har vært på skoletimer fra klokka åtte til klokka seks, og det krever derfor mye disiplin å holde følge med de andre.

Selv om det ikke har vært helt enkelt for Herman å være hørselshemmet på presteseminaret, forteller hans tegnspråktolk at han har gjort det svært bra på eksamenene. Dette bekrefter rektor Andriamparany Jean Christian, som for øvrig er godt fornøyd med å ha hatt Herman som student.

Men hvordan er det for deg å formidle det kristne budskap til dine egne, Herman?

- Jeg har merket at de som har samme funksjonshemming som meg selv, setter stor pris på mine forklaringer og min forkynnelse. Det er som øynene deres åpnes når jeg bruker tegnspråk og helt enkle språklige strukturer, sier han med et stort smil og utdyper:

- Som hørselshemmet kan jeg formidle det kristne budskap innenfor deres egne kulturelle rammer. Jeg kan kommunisere på de hørselshemmedes egne premisser. Dette har også gitt meg en fordel når jeg har snakket med hørselshemmede som har forsvunnet over til Jehovas Vitner. Jeg har hatt den glede å lede fire personer fra den sekten tilbake til Den gassisk-lutherske kirke, avslutter Herman.

Tekst: Arild M. Bakke

Hva er lykke?

«Distrasjonene i verden kan dessverre gjøre oss numne. Vi legger tilslutt vår verdi ned i hva andre tenker og mener, og terskelen for å leve ustabile og ulykkelige liv, blir lavere og lavere».

Pastora Leonard er Synodeprest i kystbyen Fort Dauphin, helt sørøst for Madagaskar. Han er begeistret over å være student på Shalom senteret i Mahajanga hvor jeg og min teampartner bor. Han forteller meg åpenhertig om hva hans tanker rundt det å være lykkelig er, og hva det innebærer for han personlig.

Volontør arbeidet for oss nordmenn har startet for lengst, men ved ankomsten til Madagaskar noen måneder tilbake i tid, fikk jeg en opplevelse som ble hele roten til mine tanker rundt temaet «lykke».

Fikk meg til å tenke

«Et slikt smil er det sjeldent jeg ser», husker jeg å tenke med meg selv, idet vi rundet det siste gatehjørnet før vi var fremme i leiligheten vår i hovedstaden. Mannen som satt der på en samling av mursteiner, var hjemløs, og klærne hans kunne se litt slitne ut. Stoltheten og de oppglødde øynene hans var likevel ikke til å ta feil av, idet han viste frem klokka si som han bar på høyre arm. «Han ser lykkelig ut», husker jeg at jeg tenkte med meg selv, og jeg kunne ikke la være å stille meg selv spørsmålet. Hva var det som gjorde han så lykkelig?

«Mora mora» som det heter så fint på gassisk, er et synonym som brukes flittig, og et fellesbegrep på det

ta ting sakte, eller det å leve enkelt. Stress, pengejag og materialisme er en hverdagslig ting for mange. Selv kommer jeg fra Norge, et land hvor majoriteten av befolkningen har det som sies å være nødvendig for å overleve. Det finnes mennesker med sterke resurser som har langt mer enn det som er nødvendig for å kunne leve et vellstandig liv. Allikevel kan man se en skummel tendens til at mennesker ikke får nok. Jaget etter lykke blir på en måte evigvarende. Det får meg til å tenke. Kan lykke virkelig finnes i materialisme? Med så mange mennesker i verden vil kanskje svaret være varierende. Men en ting har vi alle til felles. Lykke er knyttet til noe som er verdifullt for en. Svaret på hvorfor denne mannen så så lykkelig ut, var vanskelig å finne, men pastora Leonard hadde selv noe tanker om det å være lykkelig, da vi møttes til intervju. Intervjuet som foregikk hjemme i prestens bungalow, skulle vise seg å bli lengre enn forventet. Med plassen som allerede var gjort klar til meg i den lille stua hans, og det varme smilet som ventet meg i døråpningen, var det umulig å ikke føle seg velkommen. Sengekanten som rammet inn en liten enkeltmadrass hvor han og hans kone pleide å sove var gjort klar til

meg. Det tok ikke mange minuttene før et høylydt brak kunne høres fra himmelen. Lyset hadde slått ned i nabobygda, og nesten som en refleks, steg det inn flere mennesker for å begynne å be sammen om at ingen skulle bli skadet. Samholdet ble sterkt å være vitne til, og det som jeg trodde skulle være et intervju på ti minutter, skulle vise seg å bli en lang kveld hvor folk var engasjerte i å dele livserfaring, Jesus, og sine egne personlige tanker om lykke.

Presten kunne selv fortelle om at mange mennesker på Madagaskar er ulykkelige, uten at en kan vite helt hvorfor. Selv tror han helhjertet på at den ekte og varige lykken kun finnes i et liv med Jesus, til tross for at livet fortsatt kan by på store utfordringer. «Vi er nødt til å lære oss å stole helhjertet på Jesus, uansett hva. Og vi må lære oss å skape en relasjon til menneskene som ikke kjenner han. Det finnes en som kun har intensjon om å plyndre, myrde og ødelegge, og han bruker metoder som vi ikke engang ser selv. Det kan bli farlig». Han forteller om hvordan den yngre generasjonen, også på Madagaskar, er tiltrukket av det som verden byr på, og at sosiale medier og dårlige relasjoner til andre mennesker gjør at den unge generasjonen lett blir påvirket. «Det gjelder ikke bare de unge menneskene som ikke er kristne, men også de som tror på Jesus. Distraksjonene i verden kan dessverre gjøre oss numne, og gjøre at vi mennesker glemmer ut hvem som er den allmektige. Vi legger tilslutt vår verdi ned i hva andre tenker og mener, og terskelen for å leve ustabile og ulykkelige liv, blir lavere og lavere».

Så hva er så denne lykken?

Bestemt og med stor tillit til Gud, deler han sine tanker om hvordan han tenker en kan være lykkelig, på tross av at en lever i uvisshet om en har penger til å overleve morgendagen eller ikke. «Det handler om tro». Pastora Leonard kan fremstå bastant, og nesten provoserende i noe av det han deler, men mannen levde selv tidligere i primitive kår, og snakker av erfaring. Etter en samtale rundt utfordringer blant norsk ungdom, ble ekstrem materialisme et sentralt holdepunkt. «Mennesker som har for mye av verden i livene deres vil garantert falle, uansett hvor fin fasaden er. Men når en har Jesus har en alt, og en kan reise seg etter et fall, med vissheten om at en likevel har fred og et evig liv i vente». Presten kunne fortelle avslutningsvis at det kanskje kan være enklere for de som lever under primitive kår å ikke være preget av verden. Han påpeker derimot at det slettes ikke alltid trenger å være slik at det er det som fører til lykke, men at det uansett utgangspunkt avhenger av hvor tett du lever med Jesus, og om du våger å stole på han mer enn du stoler på verden. Det finnes altså ingen fasitsvar, men Leonard mener at Jesus er den eneste som kan frelse, og dermed personlig for ham- den eneste sanne lykken.

Av Elise Lilleheim, HALD-student på utveksling i Mahajanga på Madagaskar.